

องค์การอิสระยอดเยี่ยมแห่งปี ๒๕๕๘ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สมาคมรัฐธรรมนูญเพื่อประชาชน ได้จัดงานมอบโล่เกียรตินิยม “องค์กรอิสระยอดเยี่ยมแห่งปี” ให้กับศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๘ ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็น ๑ ใน ๓ รางวัล ซึ่งสมาคมได้มอบให้กับบุคคลที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ โดยได้สร้างคุณประโยชน์เป็นสำคัญต่อประเทศชาติ และประชาชน ซึ่งสมาคมได้ถือเอาวันที่ ๑๐ ธันวาคม ของทุกปีเป็นวันสำคัญในการฉลองรัฐธรรมนูญเพื่อสนองต่อวัตถุประสงค์ของสมาคมและเพื่อเกิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ในการครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี นับเป็นอีกหนึ่งรางวัลซึ่งทรงคุณค่า และปีนี้เป็นปีแรกที่มอบให้กับบุคคลที่มีชีวิตหรือตามรอยทางเกียรติยศของสมาคมรัฐธรรมนูญเพื่อประชาชน อีก ๒ รางวัลได้มอบแก่นายอุทัย พิมพ์ใจชน นักการเมืองยอดเยี่ยมแห่งกворรรณ ด้านนิติบัญญัติ พล.ต.อ. ประกัน สันติประภาพร นักการเมืองยอดเยี่ยมแห่งกворรรณ ด้านการตรวจสอบทวงคืนประเพณีนิยม

สารบัญ

แนวคิดสิทธิ

- องค์การอิสระยอดเยี่ยมแห่งปี ๒๕๕๘ : กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๑

มุมสะท้อน

- รางวัล ๑๐๐ ปี ศรีบูรพา ปี ๒๕๕๘ : สาขานักต่อสู้เพื่อสันติภาพ ศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก ๓
- เพชรแห่งสิทธิมนุษยชน ปี ๒๕๕๘ ๔

วิถีสิทธิ

- สรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การตรวจสอบการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตาม พรบ. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ๓

กิจกรรมสิทธิ

- มหกรรมสันติวิธี : ป่าสันติสู่ระบบ ๑๐
- ศูนย์สันติธรรมสนามอันที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ๑๒

สิทธิมนุษยชนในต่างประเทศ

- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ป่าเสนอประเด็นสิทธิในการพัฒนาของพหุพลัดถิ่นในการสัมมนาเพื่อคุ้มครองพหุพลัดถิ่นในประเทศ ณ ประเทศศรีลังกา ๑๒

เวทีสิทธิ

- พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ ๑๔
- จดหมายถึง กลม. ๑๕

ศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก กล่าวในงานรับมอบรางวัลว่า “...ในเรื่องของประชาธิปไตยเราเริ่มจะเข้าใจว่า ถ้าเรามีระบบกลไก เช่น รัฐสภา พรรคการเมือง มีการเลือกตั้ง แล้วก็มีการแบ่งอำนาจ ๓ ฝ่าย อำนาจอธิปไตย นิติบัญญัติ และตุลาการ เราเริ่มจะเข้าใจว่ามันมีการถ่วงอำนาจ และเป็นประชาธิปไตยแล้ว ผมอยากจะเรียนว่าไม่มีประเทศใดในโลกที่มีระบบรัฐสภาแล้วจะเป็นประชาธิปไตยโดยปราศจากการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง... เจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ ๓ ประการ คือ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีศูนย์อำนาจการปกครองและส่งเสริมให้มีการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น.....อดีตที่ผ่านมาสะท้อนให้เห็นว่าสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ถูกย่ำยีตลอดมา และการมีส่วนร่วมของประชาชนก็ไม่สามารถที่จะเป็นไปในการปฏิบัติได้ รวมทั้งการทุจริตคอร์รัปชันเราถึงให้มีการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ...การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นหมายถึงการกระจายอำนาจการปกครอง และการกระจายอำนาจในการจัดการ และใช้ทรัพยากรด้วย...เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญจะเป็นมรรคเป็นผลขึ้นได้ก็ต้องหยิบยกเรื่องการกระจายอำนาจเข้ามาดำเนินการ อย่างจริงจังตรงนั้นที่เราจะบรรลุถึงความเป็นประชาธิปไตยของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง”

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ประธานกรรมการ : นายเสน่ห์ จามริก
กรรมการ : นายจรัส ดิษฐาภิรักษ์
: คุณหญิงจันทน์ สันตะบุตร
: นางสาวนัยนา สุภาพงษ์
: นายประดิษฐ์ เจริญไทยทวี
: นายวสันต์ พานิช
: นายสุทิน นพเกตุ
: นางสุณี ไชยรส
: นายสุรสิทธิ์ โกศลนาวัน
: คุณหญิงอัมพร มีสุข
: นางสาวอาภากร วงษ์สังข์

มุมมองสิทธิ

เป็นจดหมายข่าวของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

- จัดทำเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านสิทธิมนุษยชน
- การนำข้อความหรือเรื่องราวบางส่วนหรือทั้งหมดไปเผยแพร่โปรดอ้างถึงแหล่งข้อมูล
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอเชิญผู้สนใจส่งความคิดเห็น และบทความเพื่อเผยแพร่ข่าวสารด้านสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้เรื่องที่ได้รับการพิจารณา เพื่อลงพิมพ์ขอสงวนสิทธิ์ในการปรับปรุงข้อความ เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์

บทความ/ข้อความ หรือความคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏอยู่ในจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” เป็นความคิดเห็นส่วนตัวทางผู้เขียน ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และคณะทำงานไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

โปรดรับฟังรายการ **มนตามวัน ช่วงเพื่อสิทธิมนุษยชน** ทุกวันเสาร์เวลา ๑๗.๓๐ - ๑๘.๓๐ น. ออกอากาศสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ คลื่นวิทยุ AM ๘๙๑ KHz

มุมมอง ...

“สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของมนุษย์ทุกคนติดตัวมาตั้งแต่เกิดจนตาย ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง”

แต่ในความเป็นจริง บุคคล รัฐและสังคมจำนวนมากยังไม่ยอมรับและเคารพสิทธิมนุษยชนเท่าที่ควร การละเมิดสิทธิมนุษยชนยังเกิดขึ้นตลอดเวลา ผู้คนจำนวนหนึ่งต้องลุกขึ้นมาเรียกร้อง ปกป้อง ต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการต่อสู้ของคนจนเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งที่อยู่อาศัย การเรียกร้องสิทธิของผู้สูงอายุ และคนพิการ การต่อสู้เพื่อรักษาทรัพยากรของชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้หลายคนถูกข่มขู่ คุกคาม ถูกจับกุมคุมขัง แม้กระทั่งถูกสังหาร บางเรื่องราวถูกเผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบ แต่ก็มีอีกหลายผู้คนและหลายเรื่องราวที่ไม่มีผู้ใดรับรู้ หลายครั้งที่ผู้คนเมื่อพบเห็นการละเมิดก็นิ่งเฉย ด้วยความไม่รู้ว่าทำอะไร จะช่วยอย่างไร

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้จัดงานมอบรางวัลนักสิทธิดีเด่นชาย หญิงและองค์กร เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๘ และการสดุดีนักสิทธิมนุษยชนที่เสียชีวิตแล้ว เพื่อเป็นกำลังใจในการปฏิบัติภารกิจต่อไป และช่วยกระตุ้นให้ผู้คนตระหนักถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนมากขึ้น

ในปี ๒๕๕๘ นับเป็นปีสำคัญปีหนึ่ง เนื่องจากประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับมอบ ๒ รางวัลอันทรงคุณค่า ที่เป็นผลจากการดำเนินงานในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนปกป้องสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญตลอด ๕ ปีที่ผ่านมา คือ “องค์กรอิสระยอดเยี่ยมแห่งปี” และ “รางวัล ๑๐๐ ปีศรีบูรพา” รางวัลดังกล่าวจะเป็นกำลังใจ และเป็นพลังผลักดันให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติภารกิจในการส่งเสริม ปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเพื่อประโยชน์ของประชาชนสืบไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กองบรรณาธิการ

นางจินตนา ณ ระนอง

นายบุญแก้ว สมนึก

นายจรัส พากาเพียร

นางกศิณีย์ ศิริธกุล

นายมานะ จามเนตร

นายพิชญ์ รอดแสวง

นายประพาส สาริภานนท์

นางสาวกิตติพร บุณย์อำ

นายทวีชัย แสงวีรุณ

รางวัล ๑๐๐ ปี ศรีบูรพา ปี ๒๕๕๘

สาขานักต่อสู้เพื่อสันติภาพ ศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก

๓ รางวัล ๑๐๐ ปี ศรีบูรพา “ชีวิตนี้อุทิศเพื่อส่วนรวม”

จินตนา ณ ระนอง

วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ นับเป็นวันที่มีความหมายและเป็นวันแห่งความภาคภูมิใจของผู้ที่ทำงานเพื่อสรรสร้างวัฒนธรรมลัทธิมนุษยชนในสังคมไทย และผู้ที่ชื่นชมศรัทธาผลงานของศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก ประธานคณะกรรมการลัทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อท่านได้รับรางวัลเกียรติคุณ ๑๐๐ ปี ศรีบูรพา “ปริญญาวิตถุคุณสูงสุด” ประจำปี ๒๕๕๘ ซึ่งในปีนี้มีผู้ได้รับรางวัลอีก ๒ ท่าน คือ สาขานักหนังสือพิมพ์ นายบรรณรักษ์ บุญปาน และสาขานักคิด-นักเขียน นายสุวัฒน์ วรดิลก

ที่มาของรางวัล เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปีชาตกาล ปี ๒๕๕๘ คณะกรรมการอำนวยการจัดงาน ๑๐๐ ปี ศรีบูรพา (กุหลาบ สายประดิษฐ์) ได้จัดให้มีรางวัลพิเศษ คือ “รางวัลเกียรติคุณ ๑๐๐ ปี ศรีบูรพา” เพื่อมอบให้กับบุคคลที่มีผลงานเด่นชัด เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนว่า เป็นผู้มีความคิด และมีการดำเนินชีวิตทำเพื่อส่วนรวมเช่นเดียวกับเจ้าของรางวัล กุหลาบ สายประดิษฐ์ หรือ “ศรีบูรพา” ผู้เป็นนักคิด นักเขียน นักหนังสือพิมพ์ และนักต่อสู้ คนสำคัญของเมืองไทย ที่มีอุดมคติ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความสามารถ ตั้งใจจริงในการสร้างสรรค์งานเชิงวรรณศิลป์ มีความแข็งแกร่งทางจิตใจของนักหนังสือพิมพ์ และเป็นนักต่อสู้เพื่อสันติภาพ

นายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานในพิธีมอบรางวัล กล่าวว่า “เป็นวันประกาศเกียรติคุณบุคคลสำคัญระดับโลก.....แสดงว่าสังคมยังมีผู้สมควรแก่การเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งเมื่อเอ่ยนามบุคคลที่ได้รับรางวัลทั้ง ๓ นี้แล้วบุคคลทั่วไปย่อมรู้จักกันดี และประจักษ์แจ้งในผลงานที่ได้ทุ่มเทปฏิบัติมาตลอดระยะเวลายาวนาน สมควรอย่างยิ่งแก่รางวัลเกียรติคุณ ๑๐๐ ปี ศรีบูรพา...”

ความรู้สึกที่ได้รับรางวัล ศาสตราจารย์เสน่ห์กล่าวว่า “...รู้สึกประหลาดใจ และเป็นเกียรติอย่างสูงในชีวิต รางวัลนี้ถือเป็นปริญญาวิตถุคุณสูงสุด คงเป็นสุดท้ายที่ไม่มีอะไรจะสูงส่งกว่านี้แล้ว ...ในโอกาสนี้จึงขอแสดงความกตัญญูรู้คุณต่อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ไม่ใช่ให้แค่ความรู้ ทางวิชาการ และเมื่อได้มาสัมผัสกับศรีบูรพา ก็รู้สึกว่าเป็นความต่อเนื่องของจิตวิญญาณธรรมศาสตร์”

ผลงานเพื่อสังคม จากความทุ่มเทและอุทิศชีวิตทำงานด้านชุมชนท้องถิ่นและส่งเสริมลัทธิมนุษยชนมานาน หลายรางวัลที่ได้รับไม่ว่าจะเป็น รางวัลลัทธิมนุษยชนดีเด่น สาขาการวิจัย พ.ศ. ๒๕๓๑ จากสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน รางวัลนักสังคมศาสตร์ดีเด่น พ.ศ. ๒๕๓๒ รางวัล ทิทอเอฟ อวอร์ด (โตโยต้า ไทยแลนด์ ฟาวเดชั่น) รางวัลเกียรติคุณ ๑๐๐ ปี ศรีบูรพา สาขานักต่อสู้เพื่อสันติภาพที่ได้รับในครั้งนี้ นับเป็นอีกหนึ่งรางวัลอันทรงคุณค่าที่ร้อยปีมีหนึ่งหน และปีนี้เป็นปีแรกมอบให้กับบุคคลที่มีวิถีชีวิตตามรอยทางเกียรติยศของศรีบูรพา

เพชรแห่งสิทธิมนุษยชน ปี ๒๕๕๘

สุภรณ์ ปรีชาอนันต์

ปัจจุบัน สิทธิมนุษยชนกลายเป็นกระแสความคิดและการเมืองสำคัญอย่างหนึ่งในระดับโลกมีการออกกติกาอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และการตั้งองค์การสิทธิมนุษยชนนานาชาติและภูมิภาค ในระดับประเทศ รัฐและสังคมประเทศต่างๆ ได้นำสิทธิมนุษยชนมาเป็นหลักการของรัฐธรรมนูญ และหลักการทางการเมือง มีการออกกฎหมาย การตั้งองค์การสิทธิมนุษยชนระดับชาติเกิดกลุ่มและองค์การสิทธิมนุษยชนในภาครัฐ โดยเฉพาะภาคเอกชนมากมาย เพื่อส่งเสริม และปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ด้วยเห็นและเชื่อมั่นว่าสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของมนุษย์ทุกคนติดตัวมาตั้งแต่เกิดและจนตาย มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีเสรีภาพความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุข และเจริญก้าวหน้า สิทธิมนุษยชนยังเป็นรากฐานความสงบสุขในสังคมระบอบประชาธิปไตย และสันติภาพของโลก

แต่ทว่า จากบทเรียนทางประวัติศาสตร์และสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันรัฐและสังคมประเทศต่างๆ จำนวนไม่น้อยยังไม่ยอมรับและเคารพสิทธิมนุษยชนเท่าที่ควร ยังมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชนพลเมืองอย่างกว้างขวาง ทำให้การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของบุคคล กลุ่ม และองค์กรต่าง ๆ ประสบปัญหาอุปสรรค ขวากหนามนานาประการ ประชาชนซึ่งมีสิทธิมนุษยชนทุกประการมาตั้งแต่เกิดยังต้องเรียกร้อง และต่อสู้เพื่อสิทธิดังกล่าวโดยมีบุคคล กลุ่ม และองค์กรสิทธิมนุษยชนที่กระจายอยู่ทั่วประเทศเป็นกองหน้า พวกเขาเหล่านั้นได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจ เพื่อเรียกร้องและปกป้องสิทธิของประชาชน สิทธิของชุมชนและของตนอย่างทรหดอดทน จำนวนไม่น้อยประสบความสำเร็จและมีผลงานในการส่งเสริม ปกป้องและยกระดับสิทธิมนุษยชนอย่างชัดเจน ที่น่าเศร้าเสียใจ หลายคนถูกข่มขู่ คุกคาม ถูกจับกุมคุมขังกระทั่งถูกสังหาร

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้เล็งเห็นความสำคัญของบุคคลองค์กร ดังกล่าว จึงจัดให้มีโครงการคัดเลือกและประกาศเกียรติคุณผู้มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น เพื่อยกย่องเชิดชูและประกาศเกียรติคุณผู้มีผลงานดีเด่นด้านสิทธิมนุษยชนให้สังคมได้รับรู้รวมทั้งเป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ที่อุทิศตนเอง เพื่อส่งเสริม ปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเผยแพร่รณรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมให้ลดน้อยลง โดยประกาศให้มีการเสนอชื่อบุคคล องค์กร ที่มีผลงานดีเด่นด้านสิทธิมนุษยชนเข้ารับการคัดเลือกผลการคัดเลือกของคณะกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผู้สมควรได้รับการประกาศเป็นผู้มีผลงานดีเด่นชายคือ

ธัญญา มนูญญา ผู้มีผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่นชาย

นายธัญญา มนูญญา อายุ ๔๕ ปี เกิดเมื่อวันที่

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๐๓ เกิดและเติบโตในครอบครัว นักกฎหมายที่กรุงเทพมหานคร เป็นบุตรคนที่ ๔ ในจำนวนพี่น้อง ๕ คนของคุณพ่อประดับ - คุณแม่ปราณี

มนูญญา ระดับปริญญาตรี นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เริ่มชีวิตทนายความเมื่อปี ๒๕๒๘ ที่สำนักงานระดับกับสหทนายความ นอกจากการว่าความให้ลูกค้าความในคดีทั่วไปแล้ว คุณธัญญามีส่วนร่วมเป็นทนายความอาสา ให้ประชาชนที่ถูกละเมิดสิทธิ ไม่ได้รับความเป็นธรรมในคดีต่างๆ ตั้งแต่เริ่มต้นชีวิตทนายความจนถึงปัจจุบัน โดยร่วมงานกับกลุ่มองค์กรต่างๆ เช่น สภาทนายความ กลุ่มประสานงานศาสนา เพื่อสังคม สหภาพสิทธิเสรีภาพของประชาชน มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก มูลนิธิเพื่อนหญิง (กลุ่มเพื่อนหญิง)

ผลงาน

คุณธัญญา มนูญญา เป็นผู้ทำงานด้านส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนมาตั้งแต่เด็ก เนื่องจากได้ทำงานร่วมกับบิดาที่เป็นทนายความช่วยเหลือผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิมาตลอดตัวอย่างผลงานที่ได้ทำคือให้ความช่วยเหลือคดีเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กที่ถูกละเมิดสิทธิ เป็นคณะทำงานให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายกรณีแกนนำผู้ชุมนุมคัดค้านโครงการท่อส่งก๊าซ และโรงแยกก๊าซไทย - มาเลเซีย คดี น.ส. สุภิญญา กลางณรงค์ ถูกบริษัทอินดอร์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ฟ้องข้อหาหมิ่นประมาทเรียกค่าเสียหายจำนวน ๔๐๐ ล้านบาท ฯลฯ

ข้อคิด จากการทำงานในวิชาชีพทนายความ

คุณธัญญา พูดถึงการใช้วิชาชีพกฎหมายว่า การทำหน้าที่ทนายความเพื่อปกป้องสิทธิให้กับคนยากจนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมนั้น ทนายความต้องเป็นฝ่ายเดินทางไปพบลูกค้า แม้ว่าลูกค้าอาศัยอยู่ห่างไกลเพียงใด ทนายความก็ต้องเดินทางไปพบ เพื่อค้นหาความจริงที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม ทนายความต้องเผชิญกับอำนาจอิทธิพลจาก ผู้แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อีกทั้งยังต้องเข้าใจและยอมรับว่า ลูกค้าไม่มีค่าใช้จ่ายให้ทนายความ บางครั้งทนายความต้องช่วยประสานงานกับองค์กรอื่นๆ เพื่อหาเงินมาช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้ครอบครัวของลูกค้าอีก

ดังนั้น การทำหน้าที่ทนายความให้กับคนยากจนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจึงแตกต่างจากการทำหน้าที่ทนายความเพื่อปกป้องผลประโยชน์ให้กับนักธุรกิจ บริษัท ห้างร้าน หรือบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เพราะลูกค้าเหล่านี้จะเป็นฝ่ายติดต่อหรือเดินทางมาพบทนายความที่สำนักงาน อีกทั้งทนายความไม่ต้องหวั่นเกรงกับอำนาจอิทธิพล ไม่ต้องกังวลกับความปลอดภัยและลูกค้าก็มีเงินค่าตอบแทนมีค่าใช้จ่ายให้ทนายความอย่างเต็มที่

สมศรี สายทอง พุทธิผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่นหญิง

สมศรี สายทอง อายุ ๕๔ ปี เป็นชาวกรุงเทพฯ โดยกำเนิดย่านวัดบางนาใน โดยไม่เคยรู้ถึงความหมายเป็นอย่างไร พ่อ แม่ ประกอบอาชีพกรรมกร โยกย้ายบ้านบ่อยเพราะเช่าบ้านเขาอยู่ก็ต้องโดนไล่ที่ท้ายที่สุดไปอยู่ที่มินบุรี อาศัยที่อาบลูกบ้านอยู่ พ่อมีอาชีพทำโต๊ะหมู่บูชาขาย พ่อเป็นคนใจดีชอบช่วยเหลือกิจกรรมในหมู่บ้านและงานวัด เป็นที่นับถือของคนละแวกนั้น ใครมีปัญหาก็มาหาท่าน สมศรีจึงสืบสายเลือดมาจากพ่อ แต่ก็ต้องต่อสู้ชีวิตปากกัดตีนถีบมาตลอดจนกระทั่งมีสามีก็แยกตัวมาเช่าอยู่ที่ย่านนนทบุรี ปัจจุบันเรียกว่าชุมชนบัวหลวง เมื่อก่อนไม่มีไฟฟ้า ประปา ทางเดินอย่างปัจจุบัน คุณสมศรีได้ลุกขึ้นมารวบรวมสมาชิกในชุมชน ต่อสู้จัดหาทางน้ำน้ำประปาเข้าชุมชน ทำทางเดินในชุมชน โดยใช้ อัฐ หิน ปูน ที่เขาทุบทิ้ง ขนมาทำถนน ทุกบ้านในชุมชนลงแรงช่วยกันนำมาปูถนนในชุมชน พยายามชวนคนในชุมชนมาร่วมกันพัฒนาชุมชน แรกๆ มีปัญหามาก คนไม่ค่อยยอมร่วมมือ แต่เมื่อเห็นผลงานทุกบ้านก็มาร่วมมือ เมื่อกิจกรรมแรกประสบผลสำเร็จ คุณสมศรีได้รับการยอมรับในการเป็นผู้นำจากเพื่อนบ้าน แต่กว่าจะถึงขั้นนี้ต้องใช้เวลาหลายปี จากกิจกรรมเล็กๆ เรื่องน้ำประปาชุมชนนำไปสู่การพัฒนาด้านอื่นๆ ในสิทธิอันพึงมีพึงได้ของชุมชน เช่น การเรียกร้องให้มีทะเบียนบ้าน อันนำไปสู่สิทธิอื่นๆ เช่น การส่งลูกเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับ การเข้าทำงาน

การทำงานของ คุณสมศรี ในนามของเครือข่ายสิทธิที่อยู่อาศัยเธอไม่ได้ทำงานโดดเดี่ยวคนเดียว แต่ทำงานร่วมกับกลุ่มต่าง ๆ เช่น เครือข่ายสลัมสี่ภาค กลุ่มสมัชชาคนจน กลุ่มแรงงาน และเครือข่ายอื่นๆ ซึ่งมีการประสานกันทั่วประเทศ เมื่อมีงานที่ต้องทำจะมีการประชุมปรึกษาหารือกันก่อน ศึกษาปัญหาว่าเหตุอยู่ที่ไหน กลุ่มเขาต้องการอะไร แล้วลงพื้นที่ถามความต้องการของประชาชนเจ้าของปัญหา จัดกระบวนการชาวบ้านในการปกป้องสิทธิให้ความรู้ เช่น แนะนำให้จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ ฯลฯ

ข้อคิดจากการทำงานคุณสมศรี เป็นผู้ที่ทำงานบนหลักความเป็นจริงที่เป็นไปได้ ไม่ทวงบุญคุณ ไม่เรียกร้องเงินชาวบ้าน ยึดหลักคุณธรรม

ผลงานที่ประจักษ์กับสังคม ดังนี้ ประธานชุมชนบัวหลวง ก่อตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนในชุมชน ร่วมก่อตั้งกลุ่มรวมน้ำใจ สมาชิก ๓๔ ชุมชน เพื่อร่วมให้ความรู้สิทธิที่อยู่ ร่วมก่อตั้งสหกรณ์พระนครธนบุรี (ปี ๓๔) เป็นเครือข่ายองค์กรชาวบ้าน กรรมการบริหารสำนักงานพัฒนาชุมชนเมือง (ปี ๔๒-๔๔) อนุกรรมการ ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม

สภาองค์กรชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนเมือง อาสาสมัครส่งเสริมสิทธิสลัมร่วมร่าง พรบ. ชุมชนแออัด (ฉบับชาวบ้าน) ร่วมกับองค์กรชุมชน ร่วมมรณงค์กับเครือข่ายสลัม ๔ ภาค วันที่อยู่อาศัยสากล และเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลมรณงค์นโยบายของรัฐที่มีผลกระทบต่อชุมชน ร่วมเรียกร้องให้รัฐนำที่ดินของรัฐมาแบ่งให้ชุมชนจัดทำโครงการที่อยู่อาศัย เช่าระยะยาว ร่วมมรณงค์ เสนอให้ยกเลิก ยกเว้น กฎหมาย กฎระเบียบ บางตัวที่ไม่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนแออัด เช่น กฎหมาย ปว.๔๔ จัดตั้งกลุ่ม และพัฒนาขบวนการชุมชน ใน ๕๐ ชุมชนแออัดเพื่อต่อสู้ปกป้องสิทธิของคนจนในเมือง ผู้ประสานงาน เครือข่ายสิทธิที่อยู่อาศัยองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านสิทธิชุมชน

กลุ่มรักษ์ท้องถิ่นบ่อนอก และกลุ่มรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูดกลุ่มพิพลาผลงานด้านสิทธิมนุษยชนดีเด่น

บ้านบ่อนอกเป็นหมู่บ้านชายทะเลอันเงียบสงบอุดมด้วยกุ้ง หอย ปู ปลาในทะเล ซึ่งเป็นแหล่งอาหารของชาวบ้าน วันดีคืนดีชาวบ้านจะเห็น ปลาฉลาม บรูดา มาอวดโฉมให้ชม ในทะเลบริเวณหาดบ้านบ่อนอก ต.บ่อนอก อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์ และเลยจากบริเวณนี้ลงใต้ไปอีก ประมาณ ๘๐ กม. ที่บ้านกรูด ต.ธงชัย อ.บางสะพาน ก็จะพบหาดทรายขาว น้ำทะเลใส เป็นทางยาวสุดลูกหูลูกตา แหล่งปะการัง อันสวยงาม เป็นที่ชื่นชอบของผู้ที่มาเยี่ยมเยียนบ้านกรูด หมู่บ้านเล็กท่ามกลางธรรมชาติ อันสวยงาม ทั้งสองหมู่บ้านมีชีวิตอันเรียบง่าย พออยู่พอกินกับการประกอบอาชีพประมงชายฝั่ง ทำสวนมะพร้าว ลับประดะ ไร่สวนทางจระเข้

เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ มีโครงการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน ที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บริเวณที่บ้านกรูด อ.บางสะพาน และบ้านบ่อนอก อ.เมือง เกิดขึ้น ความขัดแย้งทางความคิดของชาวบ้านกลุ่มหนึ่งต้องการโรงไฟฟ้า เพราะจะนำความเจริญมาสู่ท้องถิ่น ผู้คนในหมู่บ้านมีงานทำ การทำมาค้าขายจะดีขึ้น ทำให้เศรษฐกิจของหมู่บ้านดี แต่มีอีกกลุ่มหนึ่งไม่ต้องการให้สร้างโรงไฟฟ้า เนื่องจากเห็นว่าชีวิตอันสงบสุขของชาวบ้านจะหายไป ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมจะเปลี่ยนไป เขาต้องอยู่กับหมอกควันของโรงไฟฟ้า แหล่งปะการังจะถูกทำลาย กุ้ง หอย ปู ปลาที่เคยอุดมสมบูรณ์ก็จะหมดไป ความขัดแย้งดังกล่าวทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ เมื่อแรกกลุ่มผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ อบต. ต่างชักชวนชาวบ้านมาเรียกร้องสิทธิของชุมชน ต่อต้านโรงไฟฟ้าแต่นานวันเข้ากลุ่มผู้นำได้ล้าถอยไป ชาวบ้านได้รวมตัวกันปกป้องสิทธิโดยการจัดตั้งกลุ่มรักษ์ท้องถิ่นบ่อนอกและกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบ้านกรูดขึ้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ เพื่อสร้างความร่วมมือของชุมชน ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรในท้องถิ่น และส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนในเรื่องสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ ปัจจุบันบ้านบ่อนอกมีนางกรรมมา พงษ์น้อย เป็นประธานกลุ่ม และบ้านกรูด มีนางจินตนา แก้วขาว เป็นประธานกลุ่มดำเนินกิจกรรม พิทักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้าน ทั้งสอง เพื่อบ้านใกล้เคียงและเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมหลายๆ องค์การที่คอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุน

จิตสำนึก คำว่า “กลุ่ม” ของชาวบ้านบ่อนอก - บ้านกรูด เกิดจากพลังชุมชน กล่าวคือ

๑. เห็นพ้องต้องกันว่า ไม่ต้องการให้สร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินบริเวณบ้านกรูด และบ้านบ่อนอก มีการรวมกลุ่มแบ่งความรับผิดชอบ ในการหาข้อมูลด้านวิชาการ ความคืบหน้าในการต่อต้านความเคลื่อนไหวของรัฐบาล ฯลฯ ทุกคนทำงานด้วยอุดมการณ์เดียวกัน

๒. มีการให้ความรู้กับสมาชิกกลุ่มอย่างต่อเนื่อง จัดเวทีพูดคุย ไปตามหมู่บ้านต่างๆ โดยกลุ่มแกนนำประสานกับผู้รับผิดชอบแต่ละหมู่บ้าน

๓. สร้างความรู้ ความตระหนักในการเป็นเจ้าของท้องถิ่น รักและหวงแหนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการไปยื่นหนังสือต่อข้าราชการหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ทุกคนสละเวลา สละเงิน ไปด้วยกัน ทำให้เห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องของทุกคนต้องช่วยกันตามกำลังที่มี บางคนไม่มีเวลาไปร่วมกับบริจาคเงิน ข้าวของไปช่วย

๔. มีการช่วยเหลือกันในกลุ่ม ใครได้รับความทุกข์ร้อนคนในกลุ่มจะมาช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกัน ทำงานด้วยน้ำใจไม่เกียจคร้าน

๕. ใช้สื่อมวลชนเป็นแหล่งกระจายผลการดำเนินงาน ความเคลื่อนไหวการทำงานด้วยความจริงใจ มีผลงานปรากฏ สื่อมวลชนได้เข้ามาร่วมด้วยเห็นผลงานนำไปเผยแพร่ให้สาธารณชนรู้ เป็นการสร้างเครือข่ายเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นในหมู่บ้านยังมีวิทยุชุมชน ช่วยกระจายข่าวให้ความรู้ด้านต่างๆ ด้วย

๖. มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ทุกคนทุกฝ่ายจะรับรู้ความเคลื่อนไหวความคืบหน้าของกลุ่ม แบ่งหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน ในกลุ่มแกนนำและกลุ่มบริวาร เช่นในการเดินทางไปยื่นหนังสือปกป้องสิทธิที่กรุงเทพฯ จะแบ่งหน้าที่รับผิดชอบพาหนะการเดินทาง สมาชิกที่ไปร่วมเรื่องเงินค่ารถทุกคนร่วมกันออก ไปอย่างไร ไปที่ไหน จะมีการทำงานประสานกันอย่างมีระบบ

๗. กลุ่มจะมีการสร้างผู้นำหลายๆ คน แกนนำหลักและแกนนำรองร่วมกันวางแผนการทำงาน เมื่อคนหนึ่งไม่อยู่ ผู้นำคนอื่นทำงานแทนได้ทันทีเพราะมีการพบปะแลกเปลี่ยนความรู้วางแผน ร่วมกันตลอดเวลา

๘. มีการสร้างสัญลักษณ์ของกลุ่มเพื่อเป็นการประกาศอุดมการณ์ที่แน่วแน่ เช่น สวมเสื้อสีเขียว ใช้ธงเขียวปักหน้าบ้าน

๙. มีการทำงานร่วมกับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกจังหวัด มีการไปร่วมงานประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สานต่อพลัง ความเคลื่อนไหว มีผลให้กลุ่มเข้มแข็งและมีพลัง

กลุ่มได้ดำเนินการไปเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน (ปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๘) มีทั้งความผิดหวัง สมหวัง ความเจ็บปวด เจ็บแค้น ถูกหลอก ถูกปฏิเสธ ถูกดูถูกเหยียดหยามจากผู้ไม่เข้าใจการกระทำ ถูกสาปแช่ง จากฝ่ายตรงข้าม ได้ความรักความสามัคคีในกลุ่มชาวบ้าน ความร่วมมือจากชุมชน ความเสียสละกล้าหาญในกลุ่มชาวบ้านด้วยกัน ได้รู้จักกันระดับต่างจนถึงระดับผู้บริหารประเทศ จากประสบการณ์ต่างๆ ได้แปรเปลี่ยนไปเป็น**บทเรียนอันมีค่า** ก่อให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นในกลุ่มประชาชนเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของกลุ่มเปรียบเสมือนห้องเรียนในชุมชน ทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ได้เรียนรู้ ร่วมกัน ทั้งเรื่องสิทธิชุมชน วัฒนธรรมการอยู่ร่วมกัน คัดค้านความเป็นมนุษย์ วิธีการแสวงหาองค์ความรู้ ฯลฯ และการสร้างความรู้ใหม่โดยไม่ต้อง ไปเข้าห้องเรียนที่โรงเรียนใดเลย บัดนี้ รัฐบาลได้ย้ายโครงการสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินออกไปจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ผู้นำการปกป้องสิทธิคนหนึ่งได้ถูกลอบยิงที่สี่แยกบ่อนอกเสียชีวิต (นายเจริญ วัฒอักษร) ขณะนี้ทั้ง ๒ กลุ่มยังเผชิญกับกลุ่มผู้ที่เสียผลประโยชน์จากการสร้างโรงไฟฟ้าและการบุกรุกที่สาธารณะของทั้งสองพื้นที่ และคดีเกี่ยวกับการปกป้องสิทธิอีกเป็นสิบ ทั้งที่ตัดสินแล้วและยังไม่ตัดสิน กับหนี้สินของกลุ่มผู้นำที่ต้องต่อสู้ต่อไป

อุดมการณ์ขององค์กร “ชะตาชีวิตชุมชน ชุมชนต้องกำหนด”

อย่างไรก็ดี ยังมีบุคคล ชุมชน และองค์กรอีกมากมาย ที่ได้รับการเสนอชื่อ ถึงแม้จะมีได้รับการประกาศว่าผลงานดีเด่น ในปี ๒๕๔๘ นี้ แต่บุคคล ชุมชน และองค์กรเหล่านั้นก็ได้ทำงานอย่างทุ่มเท มีผลงานที่มีคุณูปการแก่สังคม คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอชื่นชมผลงาน และคุณความดีของท่านและองค์กรชุมชน และขอเป็นกำลังใจให้ท่านที่อุทิศการทำงานเพื่อสิทธิมนุษยชนตลอดไป

สรุปผลการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การตรวจสอบกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตาม พรบ. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

เกศรินทร์ เตียวสกุล

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องคำนึง
ผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชน จะเขียนพระราชบัญญัติ เป็นอย่างไรก็ได้
นี่คือ วิธีการจัดการที่รัฐธรรมนูญวางไว้ให้และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล
สอดคล้องกับสถานะใหม่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ไม่ใช่หน่วยงาน
ภายในร่มเงาของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการ เพราะฉะนั้นสถานะ
บทบาทอำนาจหน้าที่รัฐธรรมนูญหลักไว้ให้ชัดเจน ต้องแบ่งเป็น ๒ ส่วน

ส่วนหนึ่ง เป็นอำนาจเด็ดขาดตามรัฐธรรมนูญจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้โดย
รัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ส่วนที่สอง อำนาจอื่นที่เพิ่มเติมจากนั้นกฎหมายพระราชบัญญัติสามารถวาง
กรอบได้ และ

ส่วนที่สาม อำนาจตามรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา ๒๐๐ วรรค ๓ อำนาจเรียกเอกสาร
หลักฐาน บุคคล กฎหมายบัญญัติ จำกัดขอบเขต เจื่อนไข หลักเกณฑ์วิธีการ ได้
ปัญหาจึงอยู่ที่ มาตรา ๒๐๐ วรรค ๑ (๑) คณะกรรมการสิทธิฯ มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบ
รายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ไม่เป็น
ไปตามหรือการกระทำอื่นอันไม่เป็นไป ตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิ
มนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเสนอมาตรการแก้ไข มาตรา ๒๐๐ วรรค ๑ (๑)(๒)(๓)
(๔)(๕) นั้น หัวใจสำคัญคืออยู่ที่ (๑) นั่นคือภารกิจที่เป็นทั้งหมดของคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชน แห่งชาติ (๒)(๓)(๔)(๕) เป็นเรื่องประกอบยังแก้ไขไม่ได้ จำกัดตัดตอน
ไม่ได้ โดยเหตุนี้มาตรา ๒๒ พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขัดต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรค ๑ (๑) ซึ่งไม่เปิดช่อง ให้ไปออกกฎหมายจำกัดตัดตอนได้เลย

นี่คือสาระสำคัญอย่างยิ่งของภารกิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ไม่ว่าจะแปลความโดยสำนักกฎหมายธรรมชาติหรือสำนักกฎหมาย บ้านเมือง หรือ
จะมองในระดับมาตรฐานระดับประเทศ หรือโครงสร้างของฐานะของ องค์การอิสระ
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒ พระราชบัญญัติสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขัดต่อรัฐธรรมนูญ

ประเด็นแรก คือ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกาตอนที่หนึ่ง ในปี ๒๕๕๖
ที่วินิจฉัยว่าเรื่องที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดำเนินการสนับสนุนต้องมิใช่
เรื่องที่มีการฟ้องร้องอยู่ในศาล คำวินิจฉัยนี้ไม่ได้วินิจฉัยในประเด็นว่ามาตรา ๒๒ ขัดต่อ
รัฐธรรมนูญหรือไม่ หรือคณะกรรมการ กฤษฎีกาไม่วินิจฉัย ประเด็นเป็นว่าเรื่องนี้
การตรวจสอบนี้ถูกต้องตามมาตรา ๒๒ หรือไม่ ถ้ามาตรา ๒๒ เป็นกฎหมายไป
ตรวจสอบเรื่องที่ศาลพิจารณาหรือพิพากษาเสร็จเด็ดขาดแล้วไม่ได้

ประเด็นที่สอง คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ถึงแม้จะเป็นชัยชนะของ
ประชาชนได้วางมาตรฐานให้ใกล้เคียงกับสากล แต่วินิจฉัยชนะเพียงหนึ่งเสียง ๘:๗
แปลว่าท่านท่านเห็น (แต่ไม่ได้เห็นว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ) เห็นว่าต้องแปลความอย่าง
แคบเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นในบริบทของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้ง ๑๕ ท่าน
หากเสนอประเด็นนี้เข้าไป ผลอาจจะออกมาว่า ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ประเด็นนี้ก็จะ
หมดโอกาสเคลื่อนไหว เพราะคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญนั้น มีฐานะที่ศักดิ์สิทธิ์
มาตรา ๒๖๘ ของรัฐธรรมนูญ ให้ผูกพันทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ขั้นแรก นำเสนอโดยกระบวนการขอให้แก้ไขมาตรา ๒๒ ของคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยตัดข้อที่ผูกมัดพันธนาการภารกิจของ คณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติออกหรือยกเลิกก็ได้ ถ้าไม่ยกเลิกก็ตัดข้อความที่จำกัดไม่ให้ไป
ตรวจสอบเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล โดยหลักการคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องตรวจสอบได้ แต่ไม่ได้ไปตรวจสอบในเรื่องนั้น ตรวจสอบว่า
มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอะไรหรือไม่อย่างไรตามรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ เป็นคนละ
ประเด็นเรื่องที่อยู่ในศาล ศาลไม่เคยวินิจฉัยว่า เรื่องไหนที่ขัดหรือละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้น
ไม่มี เพราะฉะนั้นแนวทางนั้นน่าจะดำเนินการได้ดีกว่า เพียงแต่ว่าการดำเนินการ แนวทาง
อาจจะต้องทำความเข้าใจประเด็นนี้ให้ชัดเจนในแวดวง คนที่เกี่ยวข้องก่อน

ขั้นที่สอง หากมาตรา ๒๒ ยังยืนอยู่ ก็ต้องแปลความให้แคบเพราะถ้าแปลความ
กว้าง มาตรา ๒๒ จะขัดกับรัฐธรรมนูญกัน โดยการแปลความให้แคบ มีเงื่อนไข ๓ ข้อ คือ

ข้อ ๑. ห้ามเฉพาะการตรวจสอบในเรื่องที่มีการฟ้องร้องอยู่ในศาลหรือศาล
พิพากษาแล้ว คำว่าเรื่องนั้น หมายความว่า **ต้องเป็นประเด็นโดยตรงในคดีในศาล**
ถ้าเรื่องที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตรวจสอบไม่ใช่ประเด็นโดยตรงในคดีในศาล
ไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๒๒ นี้ ส่วนประเด็นโดยตรงหรือไม่เป็นรายละเอียดที่ไปว่ากัน

ข้อ ๒. แม้เป็นประเด็นโดยตรง มาตรา ๒๒ ตัดอำนาจคณะกรรมการสิทธิ
มนุษยชนแห่งชาติ เฉพาะเมื่อเรื่องนั้นเป็นคดีอยู่ในศาลหรือศาลมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว
หมายความว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องเข้าไปดำเนินการหลังเข้าข้อ
กับดำเนินการของศาลไม่ได้ แต่ถ้าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดำเนินการ
ก่อนแล้ว เรื่องถูกนำไปศาลที่หลังไม่ถูกตัดอำนาจนี้ แม้เป็นเรื่องเดียวกัน ถ้าไม่แปลความ
อย่างแคบ จะเกิดผลประหลาดและเป็นการทำให้อำนาจหน้าที่การทำงานของคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นหมิ่นทันที่ ถ้าแปลว่าไม่ว่าจะก่อนหรือหลัง ถ้าเรื่องนั้น
มีอยู่ในศาลแล้ว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องหยุด ถ้าแปลความแบบนี้
จะแปลว่าทุกเรื่องที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าไปตรวจสอบนั้น ฝ่ายที่
ถูกตรวจสอบทำลายอำนาจคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยการฟ้องใครก็ได้
เป็นคดีต่อศาล เป็นการทำลายระบบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตาม
รัฐธรรมนูญโดยสิ้นเชิง เหมือนที่เกิดเรื่องในคดีนี้ พอคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ ตรวจสอบเขาก็จับคนที่เขาถูกตรวจสอบว่าไปละเมิดสิทธิฟ้องคดีต่อศาล

ข้อ ๓. ห้ามคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตรวจสอบเสนอมาตรการ
แก้ไขตามพระราชบัญญัตินี้ ในมาตรา ๒๒ ตัดสิทธิตัดอำนาจคณะกรรมการสิทธิ
มนุษยชนแห่งชาติ ที่จะตรวจสอบตามพระราชบัญญัตินี้แต่ไม่ได้ตัดอำนาจตรวจสอบของ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๐๐ วรรค (๑)(๒)(๓)(๔)
(๕) ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับตามพระราชบัญญัตินี้ อำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษย
ชนแห่งชาติ ไม่ได้เกิดจากพระราชบัญญัตินี้ อำนาจคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
เกิดจากรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๐๐ วรรค ๑ (๑)(๒)(๓)(๔)(๕) อำนาจเพิ่มเติมพระราช
บัญญัตินี้เกิดจาก (๖) และวรรค ๓

ติดตามฉบับต่อไป

นางสาวอากร วงษ์สังข์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แจกรางวัลด้านที่อยู่อาศัย เนื่องในวันที่อยู่อาศัยโลก ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ ตุลาคม ๒๕๔๔ ณ ห้องสนามหลวง กรุงเทพฯ

คุณหญิงจันทน์ สันตะบุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทิน นพเกตุ และผู้ช่วยศาสตราจารย์รัล ดิษฐาอภิชัย กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อบูรณาการแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๔๔ ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในการทำงานรูปแบบเชิงรุกแนวสร้างสรรค์ เพื่อประสานเครือข่ายโดยใช้พื้นที่เป็นหลัก ณ ชลพฤกษ์ รีสอร์ท จังหวัดนครนายก ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๔

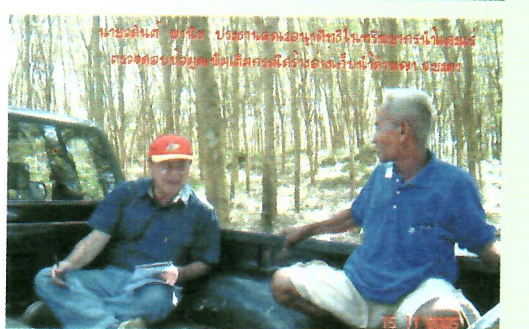
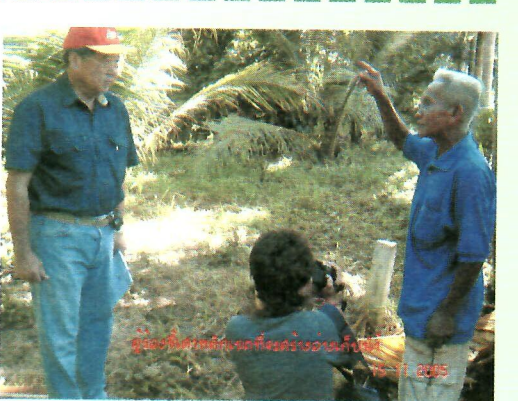
นายวลันต์ พานิช กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประธานคณะกรรมการสิทธิในทรัพยากรน้ำและแร่ ในการสัมมนา ๒๕ กลุ่มน้ำกับการมีส่วนร่วมของประชาชน : ภาคตะวันออกและภาคใต้ วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๔๔

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทิน นพเกตุ ในการประชุมสัมมนา "สิทธิมนุษยชนศึกษากับการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพกระบวนการยุติธรรมในสังคมไทย" เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๔ ณ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพฯ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณประดิษฐ์ เจริญไทยทวี ประธานอนุกรรมการด้านสุขภาพอนามัย และผู้สูงอายุในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "สถานการณ์การคุ้มครองสิทธิของผู้ติดเชื้อ เอช ไอ วี และผู้ป่วยเอดส์ในประเทศไทย" เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ณ ห้องประชุม ๕๐๑ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายสุรสิทธิ์ โกศลนาวัน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในการสัมมนาการผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาพประชาชนในส่วนภูมิภาค ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ณ โรงแรมศรีอุทอง แกรนด์ จังหวัดสุพรรณบุรี และร่วมแสดงนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

นายวลันต์ พานิช ประธานอนุกรรมการสิทธิในทรัพยากรน้ำและแร่ ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีการสร้างเขื่อนลำพญา จ.ยะลา เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๔

นายสุชัย เมธาวิกุล พร้อมเจ้าหน้าที่ สนง.คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในพิธีวางพวงมาลา ณ อนุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว สวนลุมพินี กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๔

ศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ร่วมกันถวายสัตย์ปฏิญาณ เพื่อเป็นบุคลากรที่ดีและพลังของแผ่นดิน เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๔ ณ ห้องประชุม ๑๐๑ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวนัยนา สุภาพงษ์ ประธานคณะกรรมการด้านส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคในโครงการสัมมนาระดมสมอง เรื่อง “อนาคตของการดำเนินงานด้านกฎหมายและนโยบายที่จะส่งผลต่อสิทธิและสุขภาพผู้หญิง” เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๔ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ณ ห้องประชุม ๑๐๑ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในงานวันสิทธิมนุษยชนสากล เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๔ ณ ห้องรัตนโกสินทร์ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร เสาชิงช้า กรุงเทพฯ

นายวันดี พานิช และนางสนธิ์ ไชยรส กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมด้วยอนุกรรมการสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและแร่ ร่วมแถลงข่าวผลการตรวจสอบกรณีการละเมิดสิทธิในที่อยู่อาศัย และที่ดินทำกินในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีพิพัตภัยสึนามิ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ ณ ห้องประชุม ๕๐๑ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก ประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ **นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน** ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ร่วมในการแถลงข่าว กรณีคุณรัตนาลักษณ์ เทพ รับมอบคำขอชดเชยความเสียหายอันเกิดจากความบกพร่องของเจ้าหน้าที่รัฐ ณ ห้องอัมรินทร์ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร เสาชิงช้า กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๔

นางสนธิ์ ไชยรส กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แถลงข่าวร่วมกับนายชัยพันธุ์ **ประภาสวดี และอนุกรรมการสิทธิในการจัดการที่ดินและป่า** กรณีสวนสัตว์โน้ต ซาฟารี ในจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๔ ณ ห้องประชุม ๕๐๑ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

การสัมมนาเรื่อง “**วิทย์ชุมชนกับการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน**” จัดโดย : คณะอนุกรรมการสิทธิในการสื่อสารและเสรีภาพสื่อมวลชน วันเสาร์ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ณ โรงแรมเกษศิริ จังหวัดศรีสะเกษ

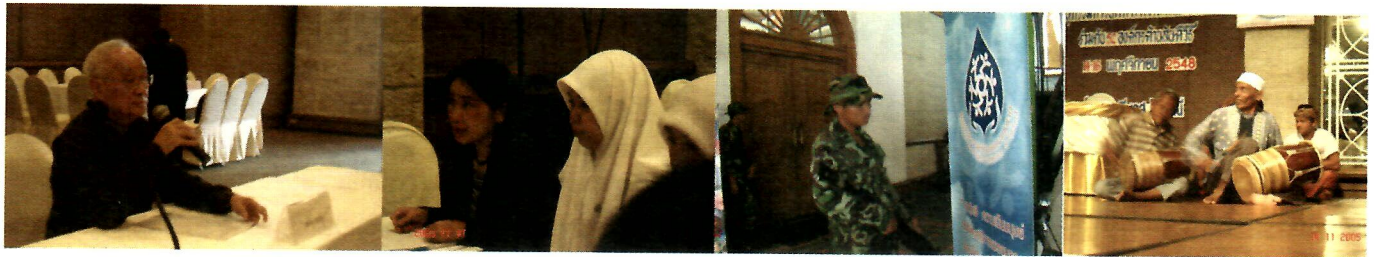
มหกรรมสันติวิธี : นำสันติสู่ชุมชน

กิตติพร บุญอ่ำ

ก่อนการร้าย คงมีเรื่องดี บ้านใด เมืองใด
ปรารถนาให้เกิด แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้เปรียบเสมือนบ้านที่ทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าของ
เกิดไฟไหม้ มีผู้คนมากมายได้รับความเดือดร้อน ความ
ทุกข์ร้อนกาย - ใจ ของคนในพื้นที่ทุกข์ยากหาเพื่อนร่วม
ทางไม่ได้ อาจเกิดจากความเข้าใจที่แตกต่างกันไป เรื่อง
วัฒนธรรม สังคม และศาสนา เพราะการรับรู้ข้อมูลที่เท่า
กันคงเป็นฉนวนแรกที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ด้วยเหตุนี้
คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติร่วมกับอีก
๕๒ องค์กรเพื่อช่วยระดมความคิดเห็นหลายมุมมอง
หลากหลายเห็น แต่เพื่อเป้าหมายเดียวกัน “แนวทางการนำ
สันติสู่ชุมชน” เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔
โรงแรมซีเอส ปัตตานี บรรยายภายในงานนี้ได้ทำให้ผู้ที่
เข้าร่วมงานรู้สึกทราบดีว่า ขาดความปลอดภัยอย่างยิ่งใด

ที่จะประกอบการเสวนา แม้ว่าจะเป็นประเด็นปัญหาที่แตก
ต่างแต่ก็ประกอบเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนระดับ
รากหญ้า ซึ่งปัญหาของทุกคนเป็นเรื่องหลายมิติ ประเด็นที่
เสวนาหัวข้อค่อนข้างพิสดารพอสมควร เพราะมีศัพท์บาง
ประการที่เราไม่ค่อยคุ้นเคย เริ่มตั้งแต่ตัวชี้วัด ธรรมนูญ
สิทธิมนุษยชน สันติสุข เราคงต้องตั้งใจเพื่อหาความชัดเจน
การเสวนาธรรมนูญ เป็นศัพท์ใหม่ ซึ่งเรามีคำที่เป็น
ประเพณีที่เราเรียกว่า **ทศพิธราชธรรม** ได้มีเปลี่ยนระบบ
การปกครองให้ประชาชนได้ขึ้นไปมีฐานะอำนาจในการ
ปกครอง บางที่เราเข้าสู่ระบอบที่เรียกว่า **ประชาธิปไตย** มี
รัฐสภา มีการเลือกตั้ง มีพรรคการเมือง ซึ่งเราเข้ามา
จุดของดาบสองคม โดยใช้คะแนนเสียงข้างมากในรัฐสภา
เป็นตัวชี้ขาด เราต่างรู้ดีว่าตัวพรรคการเมืองล้วนแต่เป็น
ตัวแทนกลุ่มผลประโยชน์ เพราะฉะนั้นเสียงในสภา

ปกครองที่ถูกต้อง ชอบธรรมโปร่งใส เปิดเผย สิทธิมนุษยชน
ไม่ใช่เรื่องไกล คือเรื่องของสิทธิพื้นฐานของชีวิต คนในท้องถิ่น
ไม่ใช่เฉพาะภาคใต้และระลอกไปด้วยวิกฤติความรุนแรง
ส่วนหนึ่งที่เรายังไม่ค่อยพูดถึงกันคือวิกฤติการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นวิกฤติที่เกิดขึ้นทุกภูมิภาคของ
ประเทศ ความหมายของธรรมนูญ ทรัพยากร สิทธิ
มนุษยชน เป็นเรื่องที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเรื่อง
สิทธิของส่วนบุคคล สตรี เด็ก สิทธิในกระบวนการยุติธรรม
แต่สิทธิมนุษยชนในสังคมเขตรัฐธรรมนูญที่เป็นพื้นฐานสำคัญ
ที่สุดของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศและของภูมิภาคคือ
สิทธิของผู้คนและชุมชนในระดับรากหญ้า ตัวชี้วัดจะไม่ชอบ
ธรรมถ้าไม่นำไปสู่เป้าหมายของการสร้างเสริมสิทธิและ
ศักยภาพความสามารถของประชาชนและชุมชนในการ
จัดการทรัพยากรตัวชี้วัดไม่ได้หมายความว่าเพียงที่จะวัด

แต่กลับทำให้รู้สึกอบอุ่นใจต่อการร่วมแรงใจของผู้ที่มี
จุดประสงค์เดียวกัน สิ่งที่คุณต้องทำ คือการเอาชนะ
บรรยากาศของความกลัว เพื่อระงับความเกลียด พระไพศาล
วิสาโล ประธานคณะกรรมการจัดการความขัดแย้งด้วย
สันติวิธี ในคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ
ได้กล่าวในพิธีเปิดมหกรรมสันติวิธี และเป็นเพียงส่วนหนึ่ง
ที่ทำให้ทุกคนร่วมกันต่อสู้สิ่งเลวร้าย ที่มองไม่เห็น เห็นแต่เพียง
ความหายนะ

คณะกรรมการสิทธิในทรัพยากรทะเลและ
ชายฝั่ง ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เข้าร่วม
จัดสัมมนาเรื่องตัวชี้วัดธรรมนูญการจัดการทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสิทธิมนุษยชนบรรทัดฐาน
การป้องกันความขัดแย้งและส่งเสริมสันติสุขในสังคมไทย
เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ณ ห้องน้ำพราวบอลรูม
โรงแรมซีเอส ปัตตานี ซึ่งประเด็นหารือได้แบ่งเป็นกลุ่มที่ผู้
เข้าร่วมให้ความสนใจ ไม่ว่าจะเป็น การเข้าถึงข้อมูล, การมี
ส่วนร่วม, การเสริมสร้างศักยภาพในการส่งเสริมการมี
ส่วนร่วมให้กับภาคประชาชน และสิทธิมนุษยชนกับการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก ประธานกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้กล่าวว่า ความคิดบางประการ

การตัดสินใจเป็นไปบนพื้นฐานผลประโยชน์เหนือหลัก
ทศพิธราชธรรม กรอบของทศพิธราชธรรมบางอย่างที่จะ
นำมาประยุกต์ใช้ในระบอบรัฐสภาด้วย ต้องดัดแปลง
ผลประโยชน์กระบวนการทำงานของระบอบประชาธิปไตย
ให้อยู่ในธรรมนูญระบอบที่เป็นสากลมีการเลือกตั้งเหมือนว่า
ประชาชนปกครองตัวเอง แต่ไม่ใช่

ตัวอย่างในต่างประเทศ นักวิชาการมักจะจำ
แต่เพียงปลายเหตุเราเห็นว่าในระบอบรัฐสภาไม่ใช่
ถ่วงดุลกันในสภาระหว่างพรรคร่วมรัฐบาลและฝ่ายค้าน
แต่ไม่ใช่ถ่วงดุลกันแค่อำนาจบริหารนิติตุลาการ แต่เป็น
ความถ่วงดุลระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น การที่จะนำ
เอาหลักทศพิธมาประยุกต์ใช้ในระบอบสมัยใหม่เป้าหมาย
สำคัญในขณะนี้คือเรื่องของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น
ควรจะเป็นอย่างไร นักรัฐศาสตร์ที่เรียนและสอนกันมาที่จะ
บอกว่ากระจายการปกครองท้องถิ่น แต่สังคมไทย ได้พูด
กันมาสังคมไทยเป็นสังคมส่วนหนึ่งของภูมิภาคสังคมเขตรัฐธรรมนูญ
การกระจายอำนาจส่วนท้องถิ่น ไม่ควรจำกัดเฉพาะการ
ปกครองท้องถิ่น แต่ต้องคำนึงถึงการกระจายอำนาจในการ
จัดการทรัพยากรธรรมชาติด้วย เพราะเป็นต้นทุนชีวิต
สำคัญของคนทั้งประเทศ บทบาทสำคัญของชุมชนท้องถิ่น
จึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะให้เกิดหลักธรรมนูญ หรือการ

คนละด้านเป็นส่วนๆ ตัวชี้วัด ที่จะความชอบธรรมและตอบ
ปัญหาที่แท้จริงต้องเป็นตัวชี้วัดที่ประกอบกัน การจัดการ
ต้องมองดินเดียวกันอยากให้งานเสวนามองให้กว้างออกไป
จะทำให้ภูมิภาคมองเห็นพันธะเชื่อมคือการสร้างความ
ยุติธรรมไม่อาจจำกัด ปัญหาความรุนแรงในภาคใต้ ถ้ามอง
ให้ลึกซึ้งไม่ใช่ปัญหาที่ชัดเจนเป็นพรมแดน การมอง
สิ่งเหล่านี้อย่างสร้างสรรค์การจัดการทรัพยากรร่วมกัน
เป้าหมายที่ชอบธรรมถูกต้องตามหลักธรรมนูญต้องเป็น
หลักที่มุ่งต่อประโยชน์สุขและสันติความสมานฉันท์ในระดับ
ของรากหญ้า ข้อคิดบางประการที่เรียงจากประสบการณ์
น่าจะเป็นพื้นฐานที่เราต้องร่วมกันหวังว่าประเด็นต่างๆ
เหล่านี้ทุกคนต่างก็มีประสบการณ์หวังจะนำมาแลกเปลี่ยน
นำมาสู่ความเป็นธรรมนูญอย่างยั่งยืนต่อไป

ดิเกอูลู ศิลปินบ้าน ศิลปวัฒนธรรม ที่ผู้เขียนไม่
สามารถเข้าใจถึงภาษาจริงได้ แต่ผู้เขียนเข้าใจถึงรอยยิ้ม
และเสียงหัวเราะของคนในพื้นที่ได้

อย่างไรก็ตามมหกรรมสันติวิธีอาจเป็นเพียงก้าว
เล็ก ๆ ก้าวแรกที่คนไทย ทั้งไทย - พุทธ ไทย - มุสลิม
ร่วมแรงร่วมใจเพื่อหาแนวทางดับไฟได้ แต่ไม่ใช่ในการ
ดับไฟกลับเป็นน้ำใจที่หลังริมาจากใจของคนไทยทั้ง
ประเทศ ทำให้เราได้ว่าคนไทยมีใจเป็นหนึ่งเดียว

วันที่อยู่อาศัยโลก World Habitat Day.

นิติธร ทองธีรกุล

“เพราะความยากจนจึงดับสunkันหาทาง ก็ดินที่ว่างเพื่อก่อสร้างก็อาศัย
แค่พอได้อยู่เราก็สู้เต็มหัวใจ โปรดจงอย่าโล้เรือและหมายทำลายเรา...”

เรื่องราวการต่อสู้ดิ้นรนของคนจนเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งที่อยู่อาศัย ถูกถ่ายทอดผ่านบทเพลง บ้านมั่นคงได้อย่างโดนใจผู้ฟัง โดยเฉพาะชาวชุมชนผู้เดือดร้อนและเป็นเจ้าของเรื่องราวนั่นเอง

วันจันทร์แรกของเดือนตุลาคมได้รับการประกาศจากสหประชาชาติ (UN-Habitat) ให้เป็นวันที่อยู่อาศัยโลก (World Habitat Day) บ้างก็เรียกวันที่อยู่อาศัยสากล ซึ่งในปีนี้ ประเทศไทยได้รับเกียรติในการเป็นเจ้าภาพจัดงานนี้อย่างยิ่งใหญ่สมคำประกาศของรัฐบาลไทยที่จะทำให้ เมืองปลอดสลัม (City Without Slum)

หลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ทำงานด้านที่อยู่อาศัยและสิทธิในที่อยู่อาศัยต่างมีการจัดงานเพื่อสร้างให้เกิดความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยโดยเฉพาะของคนจน ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมไทยให้สาธารณชนได้รับรู้ เริ่มต้นโดยคณะกรรมการสิทธิในการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ วุฒิสภา มีการจัดสัมมนาเรื่องนโยบายการจัดการที่ดินของรัฐ เพื่อจัดที่อยู่อาศัยคนจน ในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๔ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการสิทธิในการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ วุฒิสภา มีการจัดสัมมนาเรื่องนโยบายการจัดการที่ดินของรัฐ เพื่อจัดที่อยู่อาศัยคนจน ในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๔ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการสิทธิในการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ วุฒิสภา มีผู้ร่วมนำเสนอและแลกเปลี่ยนพูดคุยทั้งจากหน่วยงานรัฐเจ้าของที่ดิน เช่น กรมธนารักษ์ และการรถไฟ ตลอดจนภาคเอกชนและองค์กรชุมชนเข้าร่วมกว่า ๒๐๐ คน ข้อมูลการพูดคุยในเวที เป็นไปอย่างกว้างขวางแต่ยังอยู่บนพื้นฐานของปัญหาเดิมๆ ที่ชาวชุมชนเรียกร้องตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา และในช่วงสุดท้ายของการสัมมนา ตัวแทนภาครัฐบาล ได้แก่ **นายวัฒนา เมืองสุข** **รมว.การพัฒนาสังคมฯ** ได้มาปาฐกถาพิเศษพร้อมรับข้อเสนอต่างๆ ของชาวชุมชน

และงานใหญ่ประจำปีก็อยู่ที่ห้องสนามหลวงที่มีแม่งาน คือ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน หรือ พอช. ร่วมกับองค์กรพันธมิตรต่างๆ รวมทั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยคณะกรรมการด้านสิทธิที่อยู่อาศัย ได้จัดงานขึ้นระหว่างวันที่ ๓ - ๔ ตุลาคม ๒๕๔๔ โดยเป็นการแสดงพลังของภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัย มีจุดเด่นของงาน ได้แก่ โครงการบ้านมั่นคง ซึ่งเป็นโครงการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยของคนจนที่ได้รับการ ยกย่องจาก Dr. Anna Kajumlo Tibaijuka ผู้อำนวยการบริหารโครงการที่อยู่อาศัยโลก (UN-Habitat) ว่าเป็นโครงการที่มีความชัดเจนในการแก้ไขปัญหาเรื่องการตั้งถิ่นฐานของมนุษยชาติ ที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมของชุมชนให้ดีขึ้น

นอกจากนั้น เครือข่ายสลัม ๔ ภาค และขบวนพี่น้องชุมชนเมืองได้จัดเวทีคู่ขนานเพื่อนำเสนอ ปัญหาและแนวทางแก้ไขต่อภาครัฐพร้อมทั้งเคลื่อนขบวนมายืนหนังสือต่อผู้อำนวยการสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย ถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัยของประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในวันที่ ๕ ตุลาคม ในขณะที่ภายในตึกสหประชาชาติก็มีการสัมมนานานาชาติพูดคุยกันถึงปัญหานี้เช่นกัน

“ความยากจนจะหมดไป หรือ คนจนจะหมดไป !” ฟังดูอาจไม่แตกต่าง ทว่า อาจมี
นัยยะที่แตกต่างในทางปฏิบัติ...

กอส.

ศูนย์นิติธรรมसानันท์ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ไพฑูริ สุขเกิด

สืบเนื่องจากปัญหาความไม่สงบในเขต ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประธานคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และนายกสภานายความ ได้หารือร่วมกัน เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๘ เกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือ เพื่อการปกป้องคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชน การสร้างความเป็นธรรมให้กับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกสาขาอาชีพ การสร้างการเรียนรู้ และขับเคลื่อนสังคมไทยให้ยอมรับเข้าใจเกี่ยวกับ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม การยอมรับความจริง ความยุติธรรม และการให้อภัย เพื่อยุติความรุนแรง สร้างสันติสุขและความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการหารือในครั้งนั้น นำมาสู่การลงนามในบันทึกความร่วมมือเพื่อสร้างและสนับสนุนให้มีการดำเนินงานของ “ศูนย์นิติธรรมसानันท์ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้” เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (กอส.) โดย นายอานันท์ ปันยารชุน ประธานคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดย ศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และสภานายความ โดยนายเดชอุดม ไกรฤทธิ นายกสภานายความ ได้ร่วมกันลงนามและแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน

โดยบันทึกความร่วมมือมีหลักการและเหตุผลมาจากแนวความคิดในการพิจารณาการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในเขต ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีสาเหตุมาจากปัญหาที่หลากหลายและหมักหมมมาเป็นเวลานาน การดำเนินการแก้ไขโดยภาครัฐแต่เพียงฝ่ายเดียวอาจไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีภาคสังคมเข้ามามีส่วนร่วมด้วย โครงการความร่วมมือนี้จะทำหน้าที่ส่งเสริมภาคสังคม ในการร่วมคลี่คลายปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยสร้างการเรียนรู้ สร้างความเป็นธรรม และสร้างความสมานฉันท์ที่ยั่งยืน

และเป็นที่เห็นพ้องและตรงกันระหว่างคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและสภานายความ ที่จะมีความร่วมมือในการนำเสนอความเห็น ข้อเสนอแนะให้เป็นรูปธรรม เป็นประโยชน์กับประชาชนและประเทศชาติ ตรงกับหลักการสมานฉันท์ เห็นควรมีการเริ่มดำเนินการที่เป็นองค์การร่วม เริ่มงานขั้นพื้นฐาน และเป็นโครงสร้างหลักของการนำเสนอแนวทางสมานฉันท์ต่อประชาชน จึงได้จัดทำบันทึกความร่วมมือเพื่อสร้างและสนับสนุนให้มีการดำเนินงานของ “ศูนย์นิติธรรมसानันท์ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์ฯ ดังนี้

๑. เสริมสร้างการเรียนรู้สร้างความเข้าใจพื้นฐานที่ถูกต้องและจำเป็นเกี่ยวกับปัญหาความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ กับสังคมไทยทุกหมู่เหล่า โดยไม่จำกัดเพศ อายุ วัยและอาชีพ โดยแสวงความร่วมมือจากสื่อมวลชน ทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

๒. กำหนดวิธีดำเนินการและมาตรฐานการส่งเสริมและปกป้อง คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามรัฐธรรมนูญ

๓. ส่งเสริมอย่างจริงจังให้ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกสาขาอาชีพในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การตรวจสอบการใช้อำนาจของหน่วยงานของรัฐ ทุกหน่วยงาน และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น อย่างเป็นธรรมและยั่งยืน

๔. ส่งเสริมสถาบันการศึกษาในพื้นที่ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยของรัฐและของเอกชนในพื้นที่ โดยเริ่มต้นจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ได้เริ่มต้นดำเนินการไปบางส่วนแล้ว เพื่อให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่ได้มีบทบาทในการพัฒนาและประยุกต์ใช้วิชาการให้เป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิทธิ เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ความรู้ทางวิชาการมีความสมบูรณ์และมีพลวัตรที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

ในส่วนของการจัดองค์กรและการบริหารจัดการ คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ จะสนับสนุนให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและสภานายความ ดำเนินการร่วมกันอย่างใกล้ชิดในรูปของการจัดตั้งคณะกรรมการและที่ปรึกษาศูนย์ฯ ให้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและกรอบการดำเนินการโดยการการจัดตั้ง “ศูนย์นิติธรรมसानันท์ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้” รวมทั้งการเสนอแนะด้านการบริหารงานบุคลากร ด้านงบประมาณและด้านการบริหารจัดการทั่วไป โดยให้ศูนย์ฯ มีการทำงานในลักษณะของการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับภาคประชาสังคม และภาครัฐที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในเขต ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยในขั้นเริ่มต้นให้คณะกรรมการของศูนย์ฯ ชุดแรกที่ตั้งขึ้นตามบันทึกฉบับนี้ ด้วยความเห็นชอบของทุกฝ่าย และให้นำหลักการและเหตุผลรวมทั้งวัตถุประสงค์ไปใช้เป็นกรอบในการยกร่างธรรมนูญ เป้าหมายของศูนย์ฯ ประกอบกับการใช้กฎหมายวัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา จารีตประเพณีที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางยกร่าง

ด้านงบประมาณในการดำเนินการนั้น เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจของคณะกรรมการศูนย์ฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติจะเสนอให้รัฐบาลจัดงบประมาณสนับสนุนในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไป ตามความจำเป็นและเพียงพอกับการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ ศูนย์ฯ ควรดำเนินการตามวัตถุประสงค์ตลอดไป จนกว่าความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ในเชิงที่สร้างความแตกแยกในสังคมได้สูญสิ้นไปแล้วอย่างถาวรโดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง

และการดำเนินงานของศูนย์นิติธรรมसानันท์ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะไม่ซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการส่งเสริม อำนาจความยุติธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่จะจัดตั้ง เพราะเป็นหน่วยปฏิบัติที่จะทำงานในลักษณะของการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับภาคประชาสังคม ภาครัฐที่เกี่ยวข้องใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ความทั้งสนับสนุนงานของรัฐบาลและฝ่ายต่าง ๆ ในพื้นที่

ความร่วมมือระหว่าง กอส. และสภานายความในครั้งนี้ ก็เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ยั่งยืนและถาวร โดยสร้างการเรียนรู้ สร้างความเป็นธรรม และสร้างความสมานฉันท์ที่ยั่งยืนสืบไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นำเสนอประเด็นสิทธิในการพัฒนาของพลพลัดถิ่น ในการสัมมนาเพื่อคุ้มครองพลพลัดถิ่นในประเทศ ณ ประเทศศรีลังกา ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

รตญา กอบศิริกาญจน์

คุณหญิงอัมพร มีสุข กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เข้าร่วมการสัมมนาระดับภูมิภาค เรื่อง บทบาทสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการคุ้มครองพลพลัดถิ่นในประเทศ ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๘ ณ โรงแรมกาลาดารี กรุงโคลัมโบ ประเทศศรีลังกา

ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วย กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนภาคประชาสังคม องค์กรพัฒนาเอกชนและสถาบันการศึกษา จากประเทศอัฟกานิสถาน อินเดีย อินโดนีเซีย มัลดีฟ เนปาล ฟิลิปปินส์ ประเทศไทย และศรีลังกา รวมทั้ง ผู้แทนองค์การสหประชาชาติ ผู้แทนองค์กร พัฒนาเอกชนระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค

คุณหญิงอัมพร มีสุข ได้นำเสนอประเด็นการพลัดถิ่นที่เกิดจากความขัดแย้งของมนุษย์ (man - made disaster) ให้ที่ประชุมให้ความสนใจเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นประเด็นที่มีความสำคัญ โดย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศไทยได้ใช้มาตรการป้องกันมิให้เกิดกรณีดังกล่าว โดยเน้น การสร้างความเข้าใจและเป็นตัวกลางสำหรับการรับข้อมูลข้อเท็จจริงจากประชาชนเพื่อสื่อสาร ต่อรัฐบาล สำหรับประเด็นนี้ผู้เกี่ยวข้องได้รับไปพัฒนาแนวทางปฏิบัติการหลักขององค์การสหประชาชาติ ให้ครอบคลุมประเด็นดังกล่าวต่อไป

นอกจากนี้ ยังได้นำเสนอประเด็นสำคัญ คือ ให้น้ำหนักสิทธิในการพัฒนาของผู้พลัดถิ่นอย่างยั่งยืนด้วย ซึ่งที่ผ่านมา โครงการพัฒนาที่รัฐบาลดำเนินการ มักเน้นด้านเศรษฐกิจ หรือใช้เงินเป็นศูนย์กลาง ปฏิเสธที่จะ ให้ประชาชน โดยเฉพาะผู้พลัดถิ่นได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการพัฒนา ซึ่งคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ถือว่าเป็นมาตรการสำคัญที่ได้นำเสนอรัฐบาล ขอให้เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้พลัดถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเองด้วย

ทั้งนี้ การสัมมนาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในประเด็นหลัก ดังนี้

- เพื่อนำเสนอแนวทางปฏิบัติการหลักขององค์การสหประชาชาติในการดำเนินงาน เพื่อคุ้มครอง ผู้พลัดถิ่นในประเทศแก่ประเทศสมาชิก
- เพื่อนำเสนอและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการนำประเด็นสิทธิมนุษยชนของผู้พลัดถิ่น เข้าไว้ในกระบวนการกำหนดนโยบายและมาตรการด้านกฎหมาย
- เพื่อให้ประเทศสมาชิกนำเสนองานด้านการคุ้มครองผู้พลัดถิ่นและการนำเสนองานศึกษา ในการคุ้มครองสิทธิผู้พลัดถิ่นและการดำเนินงานในอนาคต
- เพื่อนำเสนอประเด็นสิทธิมนุษยชนของผู้พลัดถิ่นและบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในการคุ้มครองผู้พลัดถิ่นจากภัยพิบัติธรรมชาติ รวมทั้ง ความแตกต่างระหว่างผู้พลัดถิ่นจากความขัดแย้ง และจากภัยธรรมชาติ
- เพื่อนำเสนอภาพความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ องค์กรพัฒนาเอกชน และหน่วยงานในองค์การสหประชาชาติ รวมทั้ง การนำเสนอกิจกรรมที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพ ความร่วมมือขององค์กรทั้งในระดับภูมิภาคและระดับอนุภูมิภาค

เชิชมติดตามรายการสด “คำบอกคน” ออกอากาศทางสถานี TTV ๒ ทุกวันศุกร์ เวลา ๑๕.๐๐ น - ๑๖.๐๐ น.

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณประดิษฐ์ เจริญไทยทวี

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๗ เป็นเวลาเกือบ ๒ ปีแล้ว แต่ปรากฏว่ายังมีเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ประชาชน ตลอดจนสื่อมวลชน กราบรายละเอียดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติผู้สูงอายุนี้น้อยมาก กฎกระทรวงที่ออกมารองรับ และระเบียบปฏิบัติของ ๑๕ กระทรวงที่ต้องออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ยังไม่ครบถ้วน ทั้งไม่เคยมีประกาศเผยแพร่ให้ผู้สูงอายุและประชาชนได้รับทราบโดยทั่วถึงกัน คณะอนุกรรมการด้านสุขภาพอนามัย และผู้สูงอายุ ผู้พิการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงได้จัดสัมมนาเรื่อง “ความคืบหน้าของกฎหมายรองรับพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖” ขึ้นเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“ผู้สูงอายุ” ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินกึ่งปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้บุคคลที่อพยพ ลี้ภัย หรือเดินทางเข้ามาทำงาน พึ่งพระบรมโพธิสมภารในราชอาณาจักรไทย ไม่มีสิทธิในสวัสดิการและความช่วยเหลือจากรัฐทั้งปวง แม้ว่าจะเป็นผู้เสียภาษีอากรให้รัฐโดยครบถ้วนก็ตาม ทั้งนี้เป็นการขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ ได้บัญญัติว่า “...บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิดเชื้อชาติภาษา เพศ อายุ จะกระทำมิได้” จึงขอฝากข้อคิดเห็นให้รัฐสภาได้พิจารณาโดยรอบคอบ

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดไว้โดยสรุปดังนี้ :

๑. ให้มีคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กผส” โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และมีผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งจะรับผิดชอบและประสานงานเกี่ยวกับรายละเอียดและกฎหมายรองรับของพระราชบัญญัติผู้สูงอายุนี้นี้ โดยตรง

๒. มาตรา ๑๑ บัญญัติว่า ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่างๆ ดังนี้

- (๑) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ
- (๒) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต
- (๓) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม
- (๔) การพัฒนาตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชน
- (๕) การอำนวยความสะดวก และความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะ หรือการบริการสาธารณะอื่น
- (๖) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม
- (๗) การยกเว้นค่าเช่าชมสถานที่ของรัฐ

- (๘) การช่วยเหลือผู้สูงอายุ ซึ่งได้รับอันตรายจากการทำทารุณกรรม หรือถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง
- (๙) การให้คำแนะนำปรึกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง ในทางคดี หรือในการแก้ไขปัญหาคอขวด
- (๑๐) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง
- (๑๑) การสงเคราะห์ “เบี้ยยังชีพ” ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- (๑๒) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี
- (๑๓) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การดำเนินการทั้งหมดนี้ต้องให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงหรือทบวงในราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น และรัฐสภาทูล เป็นผู้มีอำนาจ หน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ ซึ่งขณะนี้ มีกฎกระทรวงและระเบียบกระทรวงต่างๆ ที่ต้องออกประกาศรวม ๑๕ กระทรวง โดยกระทรวงมหาดไทยประกาศเป็นกระทรวงสุดท้ายเมื่อต้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๘ นี้ ส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และรัฐสภาทูลยังรอดำเนินการอยู่ การประชาสัมพันธ์ที่แพร่หลายไปสู่ผู้สูงอายุและประชาชน มีความจำเป็นต้องเร่งดำเนินการโดยรวดเร็ว ซึ่งขณะนี้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อยู่ระหว่างการทดลองปฏิบัติโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอยู่ในจังหวัด นครนายกและจังหวัดพัทลุง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีความห่วงใยในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ประสงค์จะเร่งรัดการดำเนินการออกกฎกระทรวง และให้ มีผลบังคับใช้ได้โดยรวดเร็ว

องค์การสหประชาชาติได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับสิทธิของผู้สูงอายุ ไว้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งประเทศไทยได้ลงนามรับรองแล้ว ในการประชุมระหว่างประเทศที่ประเทศออสเตรีย และในการประชุมที่กรุงแมดริด ประเทศสเปน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการประชุมสมัชชาโลกว่าด้วยผู้สูงอายุที่ประเทศไทยรับที่จะจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ ๒ (๒๕๔๕ - ๒๕๖๔) โดยมีข้อสังเกตในที่ประชุมที่เป็นประเด็นสำคัญ มีผลกระทบต่อระบบสวัสดิการของผู้สูงอายุเป็นอย่างมาก ทั้งในประเทศ เยอรมัน สหราชอาณาจักร และเนเธอร์แลนด์ เนื่องจากสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนไปและแนวโน้มของผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มนุษย์อายุยืนมากขึ้นเรื่อยๆซึ่งจะนำไปสู่ภาวะประชากรผู้สูงอายุ ส่วนคนในวัยทำงานจะลดน้อยลง อันจะเป็นผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมส่วนรวมได้

สหประชาชาติมุ่งเน้นให้ครอบครัวและชุมชนพัฒนาผู้สูงอายุอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพชีวิต

- มีคุณค่าของตนเอง
- มีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- ส่งเสริมประชากรมุ่งสร้างชีวิตในแต่ละวัยบนพื้นฐานของการรักษาสุขภาพอนามัยที่ดี เพื่อลดอัตราเจ็บป่วยและการในผู้สูงอายุ
- สร้างสังคมให้คนทุกวัยอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ มีความเอื้ออาทร ห่วงใยกัน
- การมีอิสระในการพึ่งพาตนเอง

มานะ จามเนตร์

เปิดซอง...ที่สำนักคุ้มครองสิทธิ

- การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะสิทธิด้านสังคมและสิทธิด้านบริการ
- สิทธิในการอุปการะเลี้ยงดู โดยเฉพาะสิทธิในด้านสุขภาพอนามัย ความพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์
- สิทธิในการบรรลุความต้องการ โดยเฉพาะด้านข่าวสารการศึกษา และอาชีพ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ บัญญัติว่า

มาตรา ๔ : ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๒๕ : บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๔๐ :รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้

ในอนาคตข้างหน้า การแพทย์การสาธารณสุขจะพัฒนายิ่งขึ้น คนในโลกนี้จะอายุยืนโดยเฉลี่ยมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเป็นผลกระทบต่อเนื่องมาของการประกันสังคม ด้านกองทุนเงินทดแทนผู้สูงอายุ ดังที่ปรากฏชัดเจนทั่วโลกในปัจจุบันนี้

พ.ร.บ. ผู้สูงอายุ กำหนดให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพ และพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรียกว่า **“กองทุนผู้สูงอายุ”** เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองการส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุ โดยมีเงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้ และงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินบริจาค เงินอุดหนุน และดอกผล

- ผู้บริจาคเงิน และทรัพย์สินให้แก่กองทุนได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับทรัพย์สินที่บริจาค
- ผู้อุปการะเลี้ยงดูบุพการี ซึ่งเป็นผู้สูงอายุ ทั้งบุพการีของตนเองและบุพการของคู่สมรส ที่ไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ จะได้รับการลดหย่อนภาษี

ภารกิจของกระทรวงต่างๆ ๑๕ กระทรวง ตาม พ.ร.บ. ผู้สูงอายุ เป็นภารกิจที่ยุ่ยากซับซ้อน และจะต้องผูกพันสอดคล้องกันทั้งสิ้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงต้องทำหน้าที่เป็นตัวจักรกลอันสำคัญที่จะประสานงานกันให้ภารกิจนี้เป็นคุณค่าแก่ผู้สูงอายุโดยแท้จริง

สวัสดิศรัภกันที่คิดถึง พบกันใฉบับก่อนสิ้นปี ๒๕๕๘ ความสุขความทุกข์ที่มีมากทั้งปีกำลังจะผ่านพ้นไปอีกแล้ว ถึงสถานการณ์บ้านเมือง สถานการณ์ความเป็นไปของโลกนี้จะเป็นอย่างไรรก็ตาม ชีวิตของเรา ่กันๆ ่่างก็จะต้องเดินกันไป แต่สิ่งหนึ่งที่มาก่อนเราเกิด

และเมื่อเกิดมาแล้วต้องอยู่คู่กับชีวิตคือ สิทธิ ใความเป็นมนุษย์ ที่ทุกชนชาติยอมรับและถือปฏิบัติกันมาช้านานแล้ว

ท่านผู้อ่านครับ เรามาร่วมเปิดซองกันดีกว่า กองบรรณาธิการ ได้รับจดหมายจาก จังหวัดจันทบุรี มีข้อสงสัยจึงเขียนจดหมายสอบถามดังนี้ ครับ

ท่านบรรณาธิการมมองสิทธิ ที่นับถือ

ผมตั้งใจมากที่ได้มีโอกาสอ่านมมองสิทธิ จากการไต่ดัดต่อทางที่ศาลากลางจังหวัดจันทบุรี เมื่อวันก่อนนี้ ก็ได้อ่านด้วยใจความสนใจในหลายๆ นวเรื่อง ทำผมถึงได้ใจใจ เพราะว่า เก่งได้นั้นเอกสารเผยแพร่ที่ออกจากรวมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นครั้งแรก ทั้งๆ ที่ไต่ดัดตามข่าวในเรื่องต่างๆ ทางสื่อมวลชนมาเป็นระยะๆ ก็ได้ช่วงแล้ว ชาวบ้านและชุมชน รวมไปถึงที่เกี่ยวกับเรื่องตรวจสอบเรื่องที่มีโดนร้องเรียน

ไม่ทราบว่าเรื่องกระบวนการร้องเรียนเท่าที่ได้ อ่านจากแผ่นพับเผยแพร่ ก็พอเห็นภาพ เห็นทางเดินตามที่กฎหมายได้บอกไว้ แต่ที่นี้ผมยังไม่มั่นใจเรื่องจะว่าไม่แน่ใจอะไรบางอย่างที่เกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบการละเมิดสิทธิหรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม แล้วถ้าสมมติว่า ผมเป็นผู้ถูกร้องเรียนเรื่องที่ผมจะร้องเรียนใครที่รับแถม ผมจะเชื่อมั่นได้บ้างไม่ว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีระบบการตรวจสอบอย่างไรบ้าง มีมาตรฐานเชื่อถือได้มากน้อยแค่ไหน ช่วงบอกให้รู้ด้วย ผมจะคอยอ่านทางคอลัมน์เปิดซองที่สำนักคุ้มครอง

ขอขอบคุณคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ได้ช่วยชาวบ้านตลอดมา และหวังว่ารางวัล 2 รางวัลที่อาจารย์เสนอ ได้รับจะเป็นพลังที่จะทำให้งานและคณะมีกำลังใจต่อสู้ต่อไปครับ

จาก ลุงดี บ้านคมบาง

คำถามของลุงดี บ้านคมบาง ไม่ใช่คำถามแรก มีท่านที่โทรศัพท์สอบถาม หรือตั้งคำถามลักษณะนี้

อยู่บ้างพอสมควร สำหรับคำถามนี้ผมได้ไปศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมจากเอกสาร พร้อมด้วยตัวอย่าง รายงานการพิจารณาคำร้องเรียนในหลายๆ รูปแบบ ซึ่งขอนำมาสรุปเป็นคำตอบ ดังนี้ครับ

๑. ในฐานะที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการกระทำที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม นอกจากนี้ ยังส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งให้สามารถเสนอแนะการแก้ไขกฎหมาย นโยบายต่อรัฐบาลในกรณีที่กฎหมาย และนโยบายมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๒. การตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้น ไม่เพียงแต่จะมีเฉพาะกฎหมายของไทย ยังมีการนำหลักการของพันธกรณี กติการะหว่างประเทศ และอนุสัญญา ซึ่งไทยได้ไปลงนามเป็นภาคีที่ต้องปฏิบัติตามอีกหลายฉบับ ทั้งยังต้องมีการรายงานผลการใช้บังคับตามระยะเวลาในแต่ละพันธกรณีด้วย

๓. การตรวจสอบตามที่สอบถามมานั้นมีระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๕๔

จากกรณีที่กำลังกล่าวมาแล้ว มีขั้นตอนและกระบวนการที่ขอนำมาเล่าให้ฟังและท่านผู้อ่านได้มีความมั่นใจในมาตรฐานการตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ เฉพาะที่สำคัญ ๆ คือ

๑) เมื่อคณะกรรมการฯ ได้รับเรื่องร้องเรียน และพิจารณาแล้วว่าอยู่ในอำนาจหน้าที่จะแจ้งให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ถูกอ้างว่าเป็นผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือเกี่ยวข้องให้ชี้แจงข้อเท็จจริงให้ทราบภายใน ๑๕ วันนับจากที่ได้รับแจ้ง ถ้าหากไม่ชี้แจงภายในกำหนด ก็จะมีมาตรการตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ซึ่งการชี้แจงจะเป็นลายลักษณ์อักษร หรือชี้แจงด้วยวาจา หรือทั้งสองอย่างก็ได้

๒) ในการตรวจสอบข้อเท็จจริง คณะกรรมการได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการที่ประกอบด้วยบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ และมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

คำร้องทำหน้าที่สืบสวนและสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริงทั้งหมดจากคำร้อง คำชี้แจง และจากพยานแวดล้อมต่างๆ ซึ่งอาจจะร่วมกับอนุกรรมการ สรรหาข้อเท็จจริงจากพื้นที่ร้องเรียน เพื่อประกอบการพิจารณา แล้วทำบันทึกสรุปเบื้องต้นเสนอต่อคณะกรรมการ

ในการเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง เจ้าหน้าที่อาจจะขอให้ศาลออกหมายค้นได้ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบข้อเท็จจริงยังมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และหากมีการขัดขวางการปฏิบัติงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๓) ผู้ที่ถูกร้องเรียนมีสิทธิชี้แจงด้วยวาจา โดยสามารถนำทนายความและที่ปรึกษาเข้าร่วมการให้ถ้อยคำด้วย แต่ทนายความและที่ปรึกษาไม่มีสิทธิชี้แจงแทนผู้ถูกร้องเรียนเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

การที่ไม่ชี้แจงตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการขอข้อมูล จะมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๔) ในการพิจารณาคำร้องเบื้องต้น คณะอนุกรรมการจะพิจารณาข้อเท็จจริงต่างๆ แล้วจัดทำเป็นรายงานผลการพิจารณาของคณะกรรมการเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการ

๕) หลังจากที่คณะกรรมการได้รับรายงานผลการพิจารณา ของคณะกรรมการแล้วจะพิจารณาข้อเท็จจริงประกอบกับรายงาน ผลการ

พิจารณาของคณะกรรมการ เมื่อการพิจารณาเสร็จสิ้นแล้ว คณะกรรมการจะจัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ต้องมีรายละเอียดได้แก่ชื่อของผู้ร้องหรือผู้ซึ่งถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและผู้ถูกกล่าวหา เหตุแห่งการละเมิดสิทธิมนุษยชน รายละเอียดข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการละเมิดสิทธิมนุษยชน ความเห็นพร้อมด้วยเหตุผลที่มีความเห็นดังกล่าว รวมทั้งมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาคำร้องละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งต้องกำหนดโดยชัดแจ้งว่าบุคคลหรือนิติบุคคลหรือหน่วยงานใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติในเรื่องใดและด้วยวิธีการอย่างไรระยะเวลาในการดำเนินการในการแก้ไขปัญหานั้น โดยคณะกรรมการทั้ง ๑๑ คน จะร่วมลงชื่อเป็นหลักฐานในรายงาน

๖) หลังจากนั้นก็จะจัดส่งรายงานผลการพิจารณาคำร้องไปให้ผู้ร้องเรียน และบุคคลหรือหน่วยงานที่ถูกร้องเรียน เพื่อให้แก้ไขตามมาตรการที่คณะกรรมการ เสนอแนะภายในกำหนด ซึ่งจะมีการติดตามผลการแก้ไขจากรายงาน โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งมีกระบวนการ ดำเนินการในขั้นต่อไป ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายได้บัญญัติไว้

๗) หากกระหว่างการตรวจสอบคำร้องเรียน ผู้ร้องเรียนและผู้ถูกร้องเรียน สามารถไกล่เกลี่ย เยียวยาเหตุที่เกิดขึ้นได้คณะกรรมการ หรือคณะกรรมการสามารถดำเนินการเพื่อให้คู่กรณีไกล่เกลี่ย เยียวยา และให้จัดทำบันทึกการไกล่เกลี่ยไว้ เป็นหลักฐานและจะติดตามผลจากการไกล่เกลี่ยในระยะเวลาที่เหมาะสมได้ด้วย

๘) ในขั้นตอนต่อไป หากบุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับรายงาน ผลการพิจารณา ที่ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขโดยมีมาตรการที่ต้องมีระยะเวลาในการปรับปรุงแก้ไขตามที่กำหนดแล้ว แต่ไม่มีการแก้ไข คณะกรรมการจะรายงานเรื่องดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อให้พิจารณาสั่งการในเรื่องนั้น และหากพ้นระยะเวลาที่กำหนดแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรีแล้ว แต่ยังไม่ได้รับการพิจารณาสั่งการให้ปรับปรุงแก้ไขอีก กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการรายงานเรื่องดังกล่าวให้รัฐสภาได้รับทราบการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือการกระทำที่ไม่เป็นธรรม และถ้าหากรัฐสภายังไม่พิจารณาภายในกำหนด คณะกรรมการสามารถนำเรื่องที่เกิดขึ้นรายงานต่อสาธารณชนให้ได้รับทราบ

จะเห็นได้ว่า การตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนมีกระบวนการและขั้นตอนที่มีกฎหมายระเบียบรองรับเป็นมาตรฐาน หากจะตอบคำถาม ของลุงตี ไม่ว่าจะเป็นผู้ร้องเรียนหรือถูกร้องเรียน ก็จะมี ความมั่นใจในกระบวนการพิจารณาตรวจสอบเรื่อง ที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือการกระทำ ที่ไม่เป็นธรรม ดังที่ปรากฏต่อสายตาทางสื่อมวลชนมาแล้วและเรื่อง ที่ตรวจสอบเสร็จสิ้นแต่ไม่มีโอกาสได้นำเสนอผ่านสื่อมวลชนก็มีจำนวน นับไม่ถ้วนเช่นกัน หากท่าน ผู้อ่านยังสงสัยในขั้นตอนไหนสอบถามกันได้ครับ

ปีใหม่นี้ขอให้ท่านผู้อ่านโชคดีครับ...มานะ จามเนตร

ส่งสมาชิกบอกรับ

.....
.....
.....
.....

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๔๒๒ ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ ๕๑/๒๕๕๔
ปณ.รองเมือง

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หากต้องการข้อมูล ข้อเสนอแนะและบอกรับมุมมองสิทธิ WS ! ติดต่อ :

สำนักส่งเสริมและประสานงานเครือข่าย สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๔๒๒ ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๑๙ ๒๙๔๓ โทรสาร ๐ ๒๒๑๙ ๒๙๔๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ promotenetwork @ nhrc.or.th หรืออ่าน บุ่มมองสิทธิ์ ได้ที่ www.nhrc.or.th